

KOMISJONI TEATIS
JUHENDDOKUMENT

ELi-sisese elevantiluukaubanduse ja elevantiluu reeksportimise ELi kord

(2017/C 154/06)

Käesolevate suuniste eesmärk on esitada nõukogu määruse (EÜ) nr 338/97⁽¹⁾ tõlgendus, mille põhjal ELi liikmesriikidel soovitatakse i) peatada töötlemata elevantiluuesemete (re-)eksport ning ii) tagada ELi-sisest elevantiluukaubandust ja töödeldud elevantiluu (re-)eksporti lubava liidu õiguse range tõlgendamine.

1. Taustteave ja põhjendus

i) Rahvusvaheline ja ELi õigusraamistik, mis reguleerib elevantiluukaubandust

Nii aafrika savannielevant (*Loxodonta africana*) kui ka aasia elevant (*Elephas maximus*) on kantud ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) lisadesse; konventsiooniga on ühinenud 183 konventsiooniosalist, sealhulgas EL ja kõik ELi liikmesriigid. CITESist tuleneva kehtiva õigusraamistiku kohaselt on rahvusvaheline kauplemine elevantiluuga⁽²⁾ keelatud, kuid kehtestatud on ka rangelt piiratud erandid (eelkõige esemete kohta, mis omandati enne seda, kui CITESi sätted muutusid elevantiluu suhtes kohaldatavaks). CITESi konventsioon ei reguleeri riigisisest kauplemist elevantiluuga.

CITESi konventsiooni rakendatakse ELis määruse (EÜ) nr 338/97 kaudu ja sellega seotud komisjoni määruste kaudu (looduslike liikidega kauplemist käsitlevad ELi määrused). Elevantiluu puhul (nagu ka teiste määruse (EÜ) nr 338/97 A lisas loetletud liikide puhul) on EL lisaks võtnud meetmeid, mis on CITESi sätetest rangemad.

Seega on elevantiluuga kauplemine ELis rangelt reguleeritud looduslike liikidega kauplemist käsitlevate ELi määrustega, ning elevantiluu import ELi, sellega kauplemine ELi piires ja eksport EList ärilistel eesmärkidel on üldiselt keelatud.

ELi-sisene elevantiluukaubandus ja elevantiluu reeksport ärilistel eesmärkidel on lubatud üksnes järgmistel tingimustel:

- ELi-sisene kaubandus on lubatud elevantiluuesemete puhul, mis imporditi ELi enne seda, kui elevantiliigid kanti CITESi I lisasse (aafrika savannielevant 18. jaanuaril 1990 ja aasia elevant 1. juulil 1975)⁽³⁾. ELi-sisene kaubandus on lubatud üksnes juhul, kui asjaomane ELi liikmesriik on väljastanud vastava sertifikaadi, välja arvatud enne 3. märtsi 1947 omandatud „töödeldud isendite“ puhul (vt määratlust allpool), millega võib ELis kaubelda ilma sertifikaadita;
- reeksport EList on lubatud elevantiluuesemete puhul, mis omandati enne seda, kui CITES nende suhtes kehtima hakkas, st aafrika savannielevanti puhul enne 26. veebruari 1976 ja aasia elevanti puhul enne 1. juulit 1975⁽⁴⁾.

ii) Rahvusvaheline kontekst: elevantide salaküttimise ja elevantiluuga kaubitsemise hüppeline kasv seoses kasvava nõudlusega Aasias

Elevantide salaküttimine on viimastel aastatel märkimisväärselt kasvanud. Teadete kohaselt on alates 2011. aastast igal aastal tapetud 20 000 – 30 000 aafrika savannielevanti⁽⁵⁾. See on viinud aafrika savannielevanti populatsiooni ulatusliku vähenemiseni ja tähendab, et liigi taastumine, mida täheldati 1990. aastatest kuni 2000. aastate keskpaigani, ei pruugi püsima jääda.

⁽¹⁾ Nõukogu 9. detsembri 1996. aasta määrus (EÜ) nr 338/97 looduslike looma- ja taimeliikide kaitse kohta nendega kauplemise reguleerimise teel (EÜT L 61, 3.3.1997, lk 1).

⁽²⁾ Käesolevas juhenddokumendis sisalduvad viited elevantiluule hõlmavad üksnes elevantidelt saadavat elevantiluu.

⁽³⁾ Määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 8 lõike 3 punkti a kohaselt.

⁽⁴⁾ Vt määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 5 lõike 6 punkt ii. CITESi konventsioon hakkas aafrika savannielevanti suhtes kehtima alates 26. veebruarist 1976, mil Ghana kandis selle liigi III lisasse; aasia elevant kanti CITESi I lisasse 1. juulil 1975.

⁽⁵⁾ Nellemann, C., Henriksen, R., Raxter, P., Ash, N., Mrema, E. (Eds). (2014). *The Environmental Crime Crisis – Threats to Sustainable Development from Illegal Exploitation and Trade in Wildlife and Forest Resources*. A UNEP Rapid Response Assessment. ÜRO Keskkonnaprogramm ja GRID-Arendal, Nairobi ja Arendal.

Koos aafrika savannielevantide salaküttimise märkimisväärse suurenemisega on hüppeliselt kasvanud ebaseaduslik elevandiluu kaubandus, mis on tingitud elevandiluu nõudluse jätkuvast kasvust Aasia turgudel. Elevandikaubanduse infosüsteemi (Elephant Trade Information System, ETIS) (1) andmete kohaselt konfiskeeriti aastatel 2010–2015 ligikaudu 39 tonni töötlemata elevandiluu aastast ja töödeldud elevandiluu konfiskeeritud kogused on aastate jooksul pidevalt kasvanud, moodustades keskmiselt ligikaudu 5,6 tonni aastast (2). Nii suurte elevandiluu saadetiste liikumine osutab asjaolule, et rahvusvahelised organiseeritud kuritegevuse võrgustikud on üha rohkem hakanud tegelema ebaseadusliku elevandiluu kaubandusega.

Vastuseks elevantide salaküttimise ja elevandiluu kaubitsemise hüppelisele kasvule on rahvusvaheline üldsus võtnud ÜRO Peaassamblee ja ÜRO Keskkonnaassamblee resolutsioonide kaudu ning mitmel kõrgetasemelisel konverentsil enesele arvukalt kohustusi.

2016. aasta oktoobris toimunud CITESi konventsiooniosaliste 17. konverentsil (17. KOK) lepiti kokku mitmes uues meetmes, mille eesmärk on parandada elevantide salaküttimise ja elevandiluu kaubitsemise tõkestamise eeskirjade täitmist, vähendada nõudlust ebaseadusliku elevandiluu järele ja tugevdada siseturul kaubeldava elevandiluu seaduslikkuse kontrolli.

Elevantidega kauplemist käsitlevas CITESi resolutsioonis 10.10 (läbi vaadatud 17. KOKil) kutsutakse konventsiooniosalisi üles kehtestama elevandiluu kaubanduse ja siseturuga seoses kõikehõlmavaid siseriiklikke seadusandlikke, regulatiivseid, rakendus- ja muid meetmeid. Resolutsioonis soovitatakse ka, et „kõik konventsiooniosalised ja muud riigid, mille jurisdiktsioonis asub seaduslik elevandiluu siseturg, mis aitab kaasa salaküttimisele või ebaseaduslikule kaubandusele, võtaksid kõik vajalikud seadusandlikud, regulatiivsed ja rakendusmeetmed, et sulgeda kiiremas korras oma siseturg ärilistel eesmärkidel toimuvale töötlemata ja töödeldud elevandiluu kauplemisele“, ning tunnustatakse, et „mõningate esemete puhul võivad kitsapiirilised erandid olla põhjendatud, kuid ükski erand ei tohiks kaasa aidata salaküttimisele ega ebaseaduslikule kaubandusele“.

iii) Kasvav elevandiluu seaduslik eksport EList Aasiasse

Viimastel aastatel on märkimisväärselt kasvanud nii töötlemata kui ka töödeldud elevandiluu reeksportimine EList ärilistel eesmärkidel kooskõlas määrusega (EÜ) nr 338/97 („seaduslik reeksport“), kusjuures eriti nähtavalt on suurenenud reeksport Ida-Aasiasse (vt 1. selgitust).

1. selgitus

Elevandiluu seaduslik reeksport EList: peamised faktid ja arvud

Suurima osa EList reeksportitavast **töötlemata elevandiluu** moodustavad elevandivõhad. Kui aastatel 2006–2012 jäi EList reeksportitud võhkade arv igal aastal alla 100 (välja arvatud 2008. aastal, mil reeksportiti 111 võhka), siis 2013. aastal kasvas see arv oluliselt (moodustades üle 300) ning oli veelgi suurem 2014. ja 2015. aastal (kummalgi aastal üle 600). Paaegu kõik 2014. ja 2015. aastal EList välja viidud elevandivõhad reeksportiti Hiinasse või Hongkongi erihalduspiirkonda.

Lisaks võhkadele on ELi liikmesriigid viimasel kümnendil teatanud ka **töötlemata elevandiluu tükkidega kauplemisest**. Elevandiluu tükkide reeksport, mille puhul on märgitud reeksportitud tükkide kaal, näib üldiselt olevat vähenenud, samas kui reeksport, mille puhul on märgitud reeksportitud elevandiluu tükkide arv, näib olevat üldiselt kasvanud (kusjuures aastate vahel on suured erinevused), mis viitab sellele, et elevandiluu kaubandus on kokkuvõttes jäänud viimase kümnendi jooksul suhteliselt samale tasemele. Elevandiluu tükkide tegelikke koguseid on siiski väga raske hinnata, sest tükkid võivad olla suuruselt äärmiselt erinevad.

EList reeksportitud töödeldud elevandiluu esemete arv on viimastel aastatel kasvanud, kusjuures ELi liikmesriikide teatatud andmete kohaselt on kasv olnud eriti märgatav alates 2012. aastast. Üksikesemete arvu mõttes teatati suurimast kogusest 2015. aastal (tol aastal reeksportiti 10 000 elevandiluu eset). Tuleb siiski märkida, et liikmesriigid kasutavad kaubandusest teatamisel erinevaid ühikuid. Üksikesemete arvu kõrval on kaubandusest teatatud ka kaalu (kg) alusel. Elevandiluu reeksport, millest liikmesriigid teatasid kaalu alusel, on suuresti kõikunud, jõudes kõrgeimale tasemele 2012. aastal (ligikaudu 600 kg, mis lisandub 7 000 üksikesemele) ja moodustades 2015. aastal ligikaudu 200 kg.

(1) Elevandikaubanduse infosüsteem (Elephant Trade Information System, ETIS) loodi CITESi raames vastu võetud resolutsiooniga Conf. 10.10 (läbi vaadatud 17. KOKil) elevantidega kauplemise kohta, milles seati muu hulgas järgmised eesmärgid: „i) teha kindlaks ja registreerida elevantide ebaseadusliku tapmise ja ebaseadusliku elevandiluu kaubanduse tase ja suundumused ning muutused neis“. ETISe andmete alusel koostatakse põhjalik aruanne kogu maailmas konfiskeeritud elevandiluu koguste kohta enne iga CITESi konventsiooniosaliste konverentsi. Viimaste aruannetega, mis koostati 2016. aastal enne CITESi 17. KOKi, saab tutvuda aadressidel:
<https://cites.org/sites/default/files/eng/cop/17/WorkingDocs/E-CoP17-57-06-R1.pdf>
<https://cites.org/sites/default/files/eng/cop/17/WorkingDocs/E-CoP17-57-06-R1-Add.pdf>

(2) 50 % ETISe kirjete puhul ei ole CITESi konventsiooniosalised konfiskeeritud elevandiluu kogust määratlenud.

Töödeldud elevantiluuvesemete reeksporditakse hõlmab paljusid erinevaid esemeliike (sealhulgas antiikesemed, muusikainstrumentid ja mitmesugused muud liiki nikerdatud esemed). Nende esemete peamised sihtturud on Hiina ja Hongkong, kuid väiksemal määral on neid esemeid reeksporditud ka teistesse riikidesse, eelkõige Ameerika Ühendriikidesse, Šveitsi, Jaapanisse ja Venemaale.

Kaubanduse mahu hindamiseks kasutati reekspordi andmeid, millest ELi liikmesriigid on teatanud seoses CITESi raames koostatavate aastaaruannetega vastavalt määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 15 lõikele 4.

iv) **ELi algatused looduslike liikidega kaubitsemise tõkestamiseks seoses ELi-sisese elevantiluukaubandusega ja elevantiluu ekspordiga**

Teatistes, mis käsitleb ELi tegevuskava looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks, ⁽¹⁾ kutsutakse ELi ja selle liikmesriike üles rakendama looduslike liikidega kaubitsemise tõkestamiseks kõikehõlmavat strateegiat. Eelkõige nähakse teatise eesmärgiks (2. meede „Piiratakse täiendavalt ELi-sisest ja sealt lähtuvat elevantiluuga kauplemist“), et komisjon annab 2016. aasta lõpuks välja suunised, „et tagada ELi eeskirjade ühetaoline tõlgendamine, mille eesmärk on peatada enne konventsiooni jõustumist omandatud töötlemata elevantiluu eksporditakse ning tagada, et ELis kaubeldakse ainult seaduslike vanade elevantiluust esemetega“.

2016. aasta juunis vastu võetud järeldustes nimetatud teatise kohta kutsus Euroopa Liidu Nõukogu liikmesriike üles „mitte väljastama eksporditakse ega reekspordidokumente enne konventsiooni jõustumist omandatud töötlemata elevantiluu suhtes, lähtudes ELi suunistest, ning kaaluma edasisi meetmeid, mis on vajalikud äri- ja kaubanduslikel eesmärkidel elevantiluuga kauplemise tõkestamiseks“.

Käesolevad suunised on koostatud vastuseks nendele üleskutsetele.

Praeguse ulatusliku elevantide salaküttimise ja elevantiluuga kaubitsemise üks olulisemaid põhjusi on Aasias kasvav nõudlus elevantiluu järele. Käesolevate suuniste kaudu aitab EL seda nõudlust vähendada ja toetab jõupingutusi, mida tehakse loodustoodete olulistel sihtturgudel, nagu Hiina, mis võttis 2016. aastal vastu konkreetseid meetmeid eesmärgiga piirata elevantiluuvesemete importi oma territooriumile ning on teatanud kavatsusest elevantiluu siseturg 2017. aasta lõpuks järk-järgult kaotada. Lisaks on käesolevate suuniste eesmärk tagada, et ELis ei kaubeldaks ebaseaduslikku päritolu elevantiluuga ja et seda ei viidaks EList välja ning et seaduslikku elevantiluukaubandust ei saaks kasutada ebaseadusliku elevantiluu kattevarjuna.

Suunistes käsitletakse kõigepealt elevantiluu reeksporditakse EList (punkt 3) ja seejärel ELi-sisest elevantiluukaubandust (punkt 4).

2. Dokumendi staatus

Käesolevat juhenddokumenti arutati ja see koostati koostöös liikmesriikide esindajatega, kes moodustavad pädevate CITESi korraldusametite eksperdirühma.

Juhenddokumendi eesmärk on abistada kodanikke, ettevõtjaid ja riigiasutusi määruse (EÜ) nr 338/97 ja selle rakendusmääruste kohaldamisel. Juhenddokumendiga ei asendata, täiendata ega muudeta nõukogu määruse ega selle rakendusmääruste sätteid; peale selle ei tohiks seda käsitada eraldi, vaid seda tuleks kohaldada koostöös kõnealuste õigusaktidega. Ainult Euroopa Liidu Kohus on pädev liidu õigust autoriteetselt tõlgendama.

Komisjon avaldab dokumendi elektrooniliselt ja selle võivad avaldada ka liikmesriigid.

Komisjon vaatab koostöös pädevate CITESi korraldusametite eksperdirühmaga selle dokumendi läbi 2019. aasta teisel poolaastal. Komisjon ja liikmesriigid pööravad siiski erilist tähelepanu siseriikliku elevantiluukaubandusega seotud probleemidele ja töödeldud elevantiluu reeksporditakse EList, et kaaluda, kas seda juhenddokumenti on vaja nende küsimuste osas muuta juba enne 2019. aasta teist poolaastat.

⁽¹⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0087&from=ET>

3. Elevantiluu reeksportimist käsitlevate ELi eeskirjade tõlgendamise suunised

i) Suunised töötlemata elevantiluu reeksportimise kohta

Sellise töötlemata elevantiluu⁽¹⁾ reeksportimist käsitlevad eeskirjad, mis omandati enne kuupäeva, mil CITES selle suhtes kehtima hakkas, on sätestatud määruse (EÜ) nr 338/97 artiklis 5.

Määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 5 lõike 2 punkti d kohaselt on elevantiluu reeksporti taotluste hindamisel nõutav, et korraldusasutused, „olles konsulteerinud pädeva teadusliku usaldusasutusega, on veendunud, et ei ole muid liigi kaitsega seotud tegureid, mis räägiksid ekspordiloo väljaandmisele vastu“.

Selle sätte tõlgendamisel tuleb võtta arvesse 1. punktis kirjeldatud asjaolusid ja töötlemata elevantiluu rahvusvahelise kaubanduse eripära. Töötlemata elevantiluu moodustab suurima osa kogu maailmas rahvusvahelisel tasandil ebaseaduslikult kaubeldavast elevantiluust. Seda kinnitavad CITESi konventsiooniosaliste poolt ETISele teatatud andmed, mis näitavad, et konfiskeeritud ebaseadusliku töötlemata elevantiluu kogused moodustavad lõviosa kogu maailmas konfiskeeritud elevantiluust. Töötlemata elevantiluu hõlmab peamiselt võhku, mida on raske üksikest eristada. Oht, et töötlemata elevantiluu seaduslikku reeksportimist kasutatakse ebaseadusliku töötlemata elevantiluuga ebaseadusliku kauplemise kattevarjana, on suurem kui töödeldud elevantiluu puhul vaatamata sellele, et seaduslike võhkadega võib kaubelda üksnes tingimusel, et need on märgistatud.

Töötlemata elevantiluu ELi reeksportimise peatamine tagab, et seaduslikke võhku ei segata ebaseadusliku elevantiluuga, ning aitab sihtriikidel rakendada elevantiluunõudluse vähendamise meetmeid, millel on oluline roll võitluses ebaseadusliku elevantilukaubandusega ja elevantide salaküttimise praeguse kasvuga.

Komisjon soovib, et kui ei ilmne ammendavaid teaduslikke tõendeid vastupidisest, peaksid liikmesriigid praeguses olukorras ettevaatuspõhimõttest lähtudes otsustama, et elevantiliikide kaitsega seoses esineb tõsiseid tegureid, mis ei võimalda töötlemata elevantiluu reeksportidertifikaate välja anda.

Seetõttu soovib komisjon kooskõlas määrusega (EÜ) nr 338/97 liikmesriikidel ajutise meetmena alates 1. juulist 2017 mitte väljastada reeksportidertifikaate töötlemata elevantiluu jaoks, välja arvatud erandjuhtudel, kui asjaomase liikmesriigi korraldusasutus on veendunud, et tegemist on esemega,

- 1) mida tunnustatud asutused (nt muuseumid) tõepoolest vahetavad kui kultuuriväärtust;
- 2) mis viiakse riigist välja perekonnareliikviana perekonna ümberasumise käigus või
- 3) mis viiakse riigist välja täitmise tagamise eesmärgil või teaduslikul või hariduslikul eesmärgil.

Nimetatud erandjuhtudel soovitatakse korraldusasutustel järgida käesolevas dokumendis antud suuniseid, mis käsitlevad esemete seadusliku päritolu kohta sobivate tõendite hankimist (dokumendi I lisa), märgistamist (II lisa) ning vajaduse korral teiste liikmesriikidega ja kolmandate riikidega tegevuse koordineerimist (alapunkt iii).

ii) Suunised töödeldud elevantiluu reeksportimise kohta

Erinevalt töötlemata elevantiluust hõlmab töödeldud elevantiluu paljudesse eri liikidesse kuuluvaid esemeid. Töödeldud elevantiluu hõlmab näiteks esemeid, millega on seaduslikult aastakümneid kaubeldud (nagu muusikainstrumendid või antiikesemed), ja pole selge, kas selliste esemete reeksportimise täielikul peatamisel oleks konkreetne mõju võitluses rahvusvahelise ebaseadusliku elevantilukaubandusega. ELi viimastel aastatel reeksportitud töödeldud elevantiluu mahu kasvu arvestades on sellegipoolest vaja tugevdada kontrolli kehtivate eeskirjade rakendamise üle.

On hädavajalik, et ELi liikmesriigid kontrolliksid kõiki töödeldud elevantiluu reeksportimise taotlusi äärmiselt põhjalikult ja tagaksid, et asjakohased dokumendid väljastatakse üksnes juhul, kui on täidetud liidu õigusest tulenevad tingimused, millega tagatakse elevantiluu seaduslik päritolu. Et vältida nõutud tingimustele mittevastavate elevantiluu esemete reeksportimist, on soovitatav reeksportidertifikaatide väljastamise tingimusi rangelt tõlgendada.

⁽¹⁾ ELi liikmesriikidel soovitatakse lähtuda „töötlemata elevantiluu“ määratlusest, mis sisaldub CITESi raames vastu võetud resolutsioonis Conf. 10.10 (läbi vaadatud 17. KOKil), kus on kirjas:

- „a) mõiste „töötlemata elevantiluu“ hõlmab nii poleeritud kui ka poleerimata terveid mis tahes kujuga elevantivõhku ning nii poleeritud kui ka poleerimata elevantiluud, mis on lõigatud tükkideks, olenemata sellest, kuidas selle algset kuju on muudetud, välja arvatud „töödeldud elevantiluu“; ning
- b) „töödeldud elevantiluu“ tähendab elevantiluud, mida on nikerdatud, millele on kuju antud või mida on täielikult või osaliselt töödeldud, kuid mis ei hõlma mis tahes kujuga terveid elevantivõhku, kui nende kogu pind ei ole nikerdatud.“

Hindamaks tingimusi, mille alusel sellist kaubandust võib lubada, soovitatakse ELi liikmesriikidel järgida käesoleva dokumendi I lisas antud suuniseid seadusliku omandamise tõendamise kohta ning II lisas antud suuniseid, mis käsitlevad märgistamist, registreerimist ja sertifikaatide väljastamise muid nõudeid.

Eriti oluline on, et reekspordisertifikaadi taotleja tõendaks, et esemed omandati enne kuupäeva, mil CITES nende suhtes kehtima hakkas. Kui taotleja ei suuda seda tõendada, ei tohiks sertifikaati väljastada.

Kui sertifikaat väljastatakse, peaks see sisaldama konkreetse eseme piisavalt üksikasjalikku kirjeldust, nii et oleks selge, et seda sertifikaati saab kasutada üksnes asjaomase eseme jaoks. Kui õigusaktid seda lubavad, võivad liikmesriigid kaaluda taotleja ja võimaluse korral ka ostja isikuandmete võrdlemist, kontrollimist ja registreerimist (säilitades näiteks nende isikut tõendavate dokumentide koopiad).

iii) Tegevuse koordineerimine ELi liikmesriikides ja liikmesriikide vahel ning kolmandate riikidega

Kui CITESiga seotud dokumente väljastavad piirkondlikud või kohalikud CITESi korraldusasutused, on liikmesriikidel soovitatav tagada, et piirkondlikud asutused teataksid keskele CITESi korraldusasutusele kõikidest reekspordisertifikaatide ja ELi-siseste sertifikaatide taotlustest, mis neile on esitatud. See tagaks seadusliku omandamise nõuetekohase koordineeritud kontrollimise ja taotluste järjekindla hindamise. Seda võiks toetada asjakohase teabe säilitamiseks riiklike andmebaaside loomisega.

Kui reekspordisertifikaadi taotlemisel esitatakse seadusliku omandamise tõendamiseks ELi liikmesriigis väljastatud ELi-sisene sertifikaat, tuleks võtta ühendust ELi-sisese kaubanduse sertifikaadi väljastanud liikmesriigiga, et kontrollida sertifikaadi kehtivust. Seda tuleks teha kõikide elevantiluu puudutavate taotluste korral, eelkõige aga töötlemata elevantiluu puhul.

Lisaks võib rakendada täiendavaid piiranguid/kontrolle reeksportimisel teatavatesse riikidesse või piirkondadesse, kus elevantilukaubandusega seoses on kehtestatud rangemad siseriiklikud meetmed, nagu Mandri-Hiina, Hongkongi erihalduspiirkond ja Ameerika Ühendriigid. Enne elevantiluu reekspordisertifikaadi väljastamist peaks asjaomane liikmesriik teavitama sellest sihtriigi CITESi ametiasutusi, et sihtriigil oleks võimalik kontrollida, kas antud eseme importimine on kehtivate eeskirjadega kooskõlas.

4. Suunised ELi-sisest elevantilukaubandust reguleeriva liidu õiguse rakendamise kohta

ELi liikmesriikidel soovitatakse järgida alljärgnevalt esitatud suuniseid, mis põhinevad ELi liikmesriikide olemasolevatel parimatel tavadel ning käsitlevad ELi-sisese elevantilukaubanduse sertifikaatide taotluste hindamist ning ELi-sisest töödeldud elevantiluga („töödeldud isenditega“) kauplemist reguleerivate ELi õigusnormide tõlgendamist.

Pärast seda, kui 1989. aastal kehtestati CITESi alusel rahvusvahelise elevantilukaubanduse keeld, on nõudlus elevantiluu järele Euroopas märkimisväärselt vähenenud. ELi liikmesriigid ei ole CITESi alusel määratletud ebaseadusliku päritoluga elevantiluu oluliste sihtturgudena. ELi-sisene kaubandus hõlmab peaaegselt elevantiluu antiikesemeid. Sellegipoolest on ELis ette tulnud ebaseaduslikku kauplemist elevantiluu esemetega. Samuti käsitlevad liikmesriigid ELis elevantiluu esemetel ärilistel eesmärkidel kasutamise ja ELi-sisese töödeldud elevantiluga („töödeldud isenditega“) kauplemise sertifikaatide taotlusi erinevalt. CITESi resolutsiooni 10.10 (läbi vaadatud 17. KOKil) ja määruse (EÜ) nr 338/97 kohaselt on ELil kohustus tagada, et elevantiluu kasutamine ELis ärilistel eesmärkidel oleks rangelt kontrollitud ja reguleeritud. Seega on vaja rakendada suuremat valvsust ja kontrolli ELi-sisese elevantilukaubanduse üle, kontrollides ELi-sisese elevantilukaubanduse taotlusi ja ELi-sisese „töödeldud isenditega“ kauplemisega seaduslikkust.

Sellega seoses ja alljärgnevalt kirjeldatud juhtumite puhul rakendatavat erinevat korda silmas pidades on soovitatav, et liikmesriigid järgiksid järgmistel juhtudel allpool antud erisuuniseid:

- ELi-sisene elevantiluu esemetega kauplemine (alapunkt i);
- ELi-sisese „töödeldud isenditega“ kauplemise erijuhud (alapunkt ii).

i) Suunised ELi-sisese elevantiluu esemetega kauplemise kohta

Määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 8 lõike 1 kohaselt on ELi-sisene A lisas loetletud isenditega kauplemine üldjuhul keelatud. Artikli 8 lõikega 3 lubatakse liikmesriikidel teha sellest keelust erandeid, kui on täidetud teatavad (punktides a–h loetletud) tingimused. Artikli 8 lõikes 3 kasutatud sõna „võib“ osutab siiski selgelt, et liikmesriigid ei ole kohustatud nende tingimuste täitmisel ELi-siseseks kauplemiseks sertifikaati väljastama (välja arvatud juhul, kui liidu õigus nõuab seda muul alusel, näiteks seoses proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamisega). Sertifikaadi väljastamise või sellest keeldumise üle otsustamisel peab asutus kasutama nõuetekohaselt oma kaalutusõigust.

Järelikult ei saa lugeda, et artikli 8 lõige 3 annab taotlejale õiguse saada ELi-siseseks kauplemiseks loa, isegi kui üks punktides a–h sätestatud tingimustest on täidetud. Lisaks kehtib artikli 8 lõike 3 puhul ettevaatuspõhimõte, mis, nagu eespool juba kirjeldatud, kohustab taotlejat tõendama, et tehing on õiguspärane ja kooskõlas määruse (EÜ) nr 338/97 eesmärkidega.

Kui liikmesriik saab artikli 8 lõike 3 alusel taotluse elevantiluu äriliseks kasutamiseks ELis, on tal õigus liidu õiguse alusel keelduda sertifikaati väljastamast, isegi kui üks punktides a–h sätestatud tingimus on täidetud, juhul kui keeldumine on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega (st keeldumine on vajalik looduslike looma- ja taimeliikide kaitsmiseks ja nende säilimise tagamiseks ega lähe kaugemale, kui on selle eesmärgi saavutamiseks vajalik). Komisjon ja pädevate CITESi korraldusametuste eksperdirühm on seisukohal, et sellise juhtumiga on tegemist, kui taotleja ei ole ammendavalt tõendanud, et tehing on õiguspärane ja kooskõlas määruse (EÜ) nr 338/97 eesmärkidega.

Liikmesriigid on kohustatud hoiduma väljastamast mis tahes ebaseaduslikku tegevust soodustada võivad sertifikaate ning peaksid seetõttu ELi-sisese kaubandusega seotud taotlusi menetlema viisil, mis vähendab seda riski võimalikult suures ulatuses. Liikmesriikidel soovitatakse tagada ELi-siseste sertifikaatide taotluste käsitlemisel maksimaalne kontroll ja tõlgendada selliste sertifikaatide väljastamise tingimusi rangelt, eriti töötlemata elevantiluu puhul.

Seetõttu soovitatakse ELi liikmesriikidel järgida käesoleva dokumendi I lisas antud suuniseid seadusliku omandamise tõendamise kohta ning II lisas antud suuniseid, mis käsitlevad märgistamist, registreerimist ja sertifikaatide väljastamise muid nõudeid.

Artikli 8 lõike 3 punkti a (st isendid, mis „on omandatud ühenduses või siia sisse toodud enne, kui konventsiooni I lisas või nõukogu määruse (EMÜ) nr 3626/82 (2) lisas C1 või lisas A loetletud liike käsitlevad sätted nende isendite suhtes kehtima hakkasid“) põhinõue on see, et ELi-sisese sertifikaadi taotleja peab tõendama isendite/esemete omandamist või ELi toomist aafrika savannielevandi puhul enne 18. jaanuari 1990 ja aasia elevanti puhul enne 1. juulit 1975. Kui taotleja ei suuda seda tõendada, ei tohiks sertifikaati väljastada.

Kui sertifikaat väljastatakse, peaks see sisaldama konkreetse eseme piisavalt üksikasjalikku kirjeldust, nii et oleks selge, et seda sertifikaati saab kasutada üksnes asjaomase eseme jaoks; eriti oluline on see töötlemata elevantiluu puhul, millel on tõenäoliselt vähem eristavaid tundemärke. Kui õigusaktid⁽¹⁾ seda lubavad, võivad liikmesriigid kaaluda ka taotleja ja ostja isikuandmete võrdlemist, kontrollimist ja registreerimist (säilitades näiteks nende isikut tõendavate dokumentide koopiad). Töötlemata elevantiluuga ELi-sisese kauplemise seoses tuleks kehtestada tingimus, mis kohustab müüjat avaldama ametiasutustele ostja isiku.

Kui taotlused ELi-siseseks elevantiluuga kauplemiseks esitatakse artikli 8 lõike 3 punkti c alusel, peaksid liikmesriigid meeles pidama, et kuna elevantiluid on võimalik importida üksnes mitteärilisel otstarbel (isiklike esemetena, eelkõige jahitrofeedena), siis ei saa nende omanikele väljastada liidus äriliseks kasutuseks vajalikke sertifikaate vastavalt artikli 8 lõike 3 punktile c.

ii) Erisuunised ELi-sisese töödeldud elevantiluuga kauplemise kohta

ELi määrus sisaldab erisätteid, mis reguleerivad ELi-sisest kauplemist „töödeldud isenditega, mis on omandatud enam kui 50 aastat tagasi“, mis on määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 2 punktis w määratletud kui „isendid, mis on nende loomulikkust töötlemata olekust oluliselt muudetud kas eheteks, kaunistusteks, kunsti- või tarbeesemeteks või muusikainstrumentideks enam kui 50 aastat enne käesoleva määruse jõustumist“, st enne 3. märtsi 1947, „ning mis asjaomase liikmesriigi korraldusametuse veendumuse kohaselt on sellisena omandatud“. Selliseid isendeid loetakse töödelduks üksnes siis, kui nad ilmselt kuuluvad ühte eespool mainitud kategooriatest ega vaja oma otstarbe täitmiseks enam edasist nikerdamist ega käsitsi või tööstuslikku töötlemist“. Looduslike liikidega kauplemist käsitlevates ELi määrustes nimetatakse „töödeldud isendeid“ sageli ka „antiikesemeteks“. Siiski on oluline tähele panna, et antiikesemed, mis omandati enne 1947. aastat, kuid mille loomulikku olekut ei ole oluliselt muudetud, ei ole määruse (EÜ) nr 338/97 mõistes „töödeldud isendid“.

⁽¹⁾ Eelkõige isikuandmete kaitset käsitlevad õigusaktid.

„Töödeldud isendite“ ärilist kasutust reguleerivad määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 8 lõike 3 punkt b ja komisjoni määruse (EÜ) nr 865/2006 artikli 62 lõige 3. Kui ese vastab nõukogu määruse artikli 2 punktis w sätestatud tingimustele, st seda saab lugeda „töödeldud isendiks“, ei ole selle äriliseks kasutamiseks ELi piires sertifikaat nõutav.

Et tagada „töödeldud isendi“ määratluse ühetaoline tõlgendamine ELi liikmesriikides, on Euroopa Komisjon koostöös ELi liikmesriikidega töötanud sel teemal välja sisemise suunise⁽¹⁾. See suunis, mis ei puuduta konkreetselt ainult elevantiluid, käsitleb niisuguseid küsimusi nagu vastuvõetavad tõendid selle kohta, et ese omandati enne 3. märtsi 1947; tüüpilised näited esemetest, mis vastavad määratlusele „loomulikust töötlemata olekust oluliselt muudetud“; „ehete“, „kaunistuste“ jne kategooriad ning isendite uuendamine ja ümbertöötlemine.

Üldiselt soovitatakse liikmesriikidel tõlgendada „töödeldud isendite“ määratlust kitsalt, nagu on alljärgnevalt kirjeldatud.

- Esemee omanik, kes soovib eset müüa, peab esiteks tõendama, et see omandati „50 aastat enne määruse (EÜ) nr 338/97 jõustumist“, st enne 3. märtsi 1947.
- Teiseks ei peaks toodet lugema määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 2 punkti w kohaseks „töödeldud isendiks“ üksnes seetõttu, et võhk on lihtsalt paigaldatud plaadile, kilbile või muule alusele, ilma selle loomulikku olekut muul viisil muutmata.
- Kolmandaks, artikli 2 punkti w nõuet „eheteks, kaunistusteks, kunsti- või tarbeesemeteks või muusikainstrumentideks“ muutmise kohta tuleks rangelt ja põhjalikult kaaluda, sest hiljuti on tulnud ette juhtumeid, mil muutmise kunstiline mõte (näiteks nikerdus, graveering, sisse või külge kinnitatud kunsti- või tarbeesemed vms) on jäänud ebaselgeks: sel juhul on artikli 2 punkti w tingimused täitmata.
- Euroopa Komisjoni juhenddokumendist „töödeldud isendite“ kohta võib leida lisajuhiseid kõnealuse mõiste tõlgendamiseks.

Lisaks, kuigi „töödeldud isenditega“ ärilisel eesmärgil kauplemiseks ELi sisesele ei ole ELi-sisene sertifikaat nõutav, soovitatakse liikmesriikidel jälgida oma antiiksete elevantiluuosade siseturgu, sealhulgas korrapäraselt kontrollida, kas müüjatel on olemas tõendid müügiks pakutavate antiiksete elevantiluuosade vanuse ja/või päritolu kohta, ning kaaluda müüjatele nõude kehtestamist, mis kohustab neid deklareerima müügiks pakutavate antiiksete elevantiluuosade vanuse ja päritolu nii veebisaitidel kui ka füüsilistes müügikohtades/kauplustes.

Lõpetuseks tuleb veel märkida, et „töödeldud isendite“ EList reeksportimine eeldab reeksportisertifikaadi väljastamist vastavalt määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 5 lõike 6 punktile i. Selliste esemete reeksportisertifikaatide taotluste hindamisel soovitatakse liikmesriikidel lähtuda punkti 3 alapunktis ii antud suunistest.

⁽¹⁾ Vt C(2017) 3108.

I LISA

Seadusliku omandamise tõendamine*Üldised kaalutlused*

Nii reekspordisertifikaatide kui ka ELi-siseste sertifikaatide puhul on taotlejal kohustus asjaomase ELi liikmesriigi CITESi asutusele tõendada, et dokumentide väljastamise tingimused on täidetud ja eelkõige, et elevandiluuese on omandatud seaduslikult ⁽¹⁾.

Kuna reekspordisertifikaatide taotlused ja ELi-sisese kaubanduse sertifikaatide taotlused võivad olla väga erinevad (elevandiluu algse omandamise asjaolude, reeksporditava/kaubeldava koguse ja esemete deklareeritud päritolu/vanuse mõttes), on liikmesriikidel üldjuhul vaja hinnata taotleja esitatud tõendeid iga juhtumi puhul eraldi.

Kuigi on selge, et seaduslikku omandamist tuleb tõendada kõikidel juhtudel, peaksid liikmesriigid kaaluma elevandiluu reekspordimise/ELi-sisese kaubanduse taotluste hindamisel riskipõhise lähenemisviisi kasutamist. Tehingute kontrolli üksikasjalikkus võib olla erinev sõltuvalt reeksporditava/kaubeldava elevandiluu kogusest, elevandiluu vormist (nt antiikese, töödeldud, töötlemata), elevandiluu algse omandamise asjaoludest (nt äritehingu tulemusena, kingitusena või parandusena) ja algse omandamise kuupäevast. Tehes tehingu liigi põhjal otsuse, milliseid ja kui palju tõendeid tuleb taotluse toetuseks esitada, peavad liikmesriigid lähtuma oma hinnangust tehingule.

Liikmesriigid peaksid rakendama üksikasjalikumat kontrolli ELi-sisese töötlemata elevandiluuga kauplemise tehingute puhul, näiteks taotluste korral, mis puudutavad töötlemata võhku või suuremaid töötlemata elevandiluutükke, eriti kui taotlus esitatakse enam kui ühe terve võha/eseme kohta. Samuti võivad liikmesriigid kaaluda üksikasjalikumat kontrolli ELi-siseste sertifikaatide taotluste puhul, mis puudutavad hiljuti või äritehingu tulemusena (mitte kingituse või parandusena) omandatud töötlemata elevandiluid.

Oluline on tähele panna, et seaduslikku päritolu kinnitava tõendi liik sõltub omandamise viisist. Näiteks:

- kui taotleja ise importis elevandiluueseme enne konventsiooni jõustumist, võib taotlejat kohustada tõendama, et ta elas või töötas riigis, kust ese eksporditi. Tõenditena selle kohta, et taotleja elas välismaal, võib aktsepteerida vanu fotosid, lepinguid, sünnitunnistuse väljavõtet, rahvastikuregistri väljavõtet või taotleja ja/või tema perekonnaliikmete kinnitusi. Lisaks peab taotleja tõendama, et elevandiluuese omandati/importiti ELi seaduslikult (vt „Tõendite liigid“ allpool);
- kui elevandiluuese osteti ELis, peab taotleja tõendama, et see omandati seaduslikult või et ese vastab enne 1947. aastat omandatud „töödeldud isendi“ määratlusele (vt „Tõendite liigid“ allpool).

Tõendite liigid

Reekspordisertifikaatide ja ELi-siseste sertifikaatide taotluste puhul tuleks üldjuhul eelistada alljärgnevalt nimetatud tõendeid.

- Algne CITESi kohane impordiluba, mis on taotlejale väljastatud ja tolliasutuse poolt kinnitatud, või algsed impordidokumendid (nt tollidokumendid). Võimalusel tuleks dokumenti (dokumente) kontrollida asjakohastes andmebaasides (nt siseriiklikes tolliandmebaasides või CITESi kohaste lubade andmebaasides) sisalduva teabe põhjal.
- ELi-sisese kaubanduse sertifikaat. Sellisel juhul tuleks võtta ühendust sertifikaadi väljastanud ELi liikmesriigiga, et kontrollida sertifikaadi kehtivust. Kui ELi-sisese sertifikaadi kohta esitatud teave on ebaselge või kui sertifikaadi kehtivuse või elevandiluu seaduslikkusega seoses on kahtlusi või küsimusi, tuleks taotlejalt ja/või sertifikaadi väljastanud asutuselt küsida lisateavet. Täiendavaid tõendeid võiks nõuda näiteks siis, kui sertifikaadil puudub identifitseerimist hõlbustav teave (nt fotod, kirjeldavad andmed, teave võhkade kaalu ja pikkuse kohta) või kui see teave on väga vana. Liikmesriigid võivad nõuda tõendeid, mis sisaldavad eseme ja selle päritolu kohta lisateavet, mida ei ole ELi-sisese sertifikaadil märgitud. Samuti võib nõuda kviitungit või üleandmise akti (eriti kui sertifikaat on väljastatud seoses kindla tehinguga), mis näitab, et praegune omanik omandas eseme otse sertifikaadi omanikult.

⁽¹⁾ Vt reekspordisertifikaatide kohta määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 5 lõiked 3 ja 6 ning ELi-sisese kaubanduse kohta määruse (EÜ) nr 338/97 artikli 8 lõige 3 koostoimes määruse (EÜ) nr 865/2006 artikliga 59.

- Radiosüsiniku meetodil eseme vanuse (ja ka päritolu) määramise/isotoopanalüüsi tulemused,⁽¹⁾ pidades meeles, et vanuse määramine iseenesest ei ole piisav seadusliku omandamise tõendamiseks.
- Ekspertiarvamus, milles eseme vanuse teeb kindlaks sõltumatu ekspert, näiteks ülikooli või teadusasutusega seotud isik, kohtu konsultant või kohtu kaudu kinnitatud konsultant või volitatud/tunnustatud ekspert⁽²⁾. Ekspertiarvamust võib pidada rahuldavaks tõendiks nii töödeldud kui ka töötlemata elevantiluu puhul (nt juhtudel, kui ei saa kasutada kohtuekspertiisi). Antiiksete töödeldud elevantiluu esemete puhul võib vanuse kindlaks teha nikerdusstiili ja käsitöötehnika põhjal.

Kui eespool kirjeldatud tõendid ei ole kättesaadavad, tuleks taotlejatel seadusliku omandamise tõendamiseks nõuda muud liiki tõendusmaterjalide kombinatsiooni esitamist (vt muud liiki tõendusmaterjalide kohta allpool). Liikmesriigid peaksid taotlejalt taotluse kinnituseks küsima nii palju eri liiki tõendeid kui võimalik. Nagu on märgitud eespool jaos „Üldised kaalutlused“, sõltub omandamise kohta esitatavate ja aktsepteeritavate tõendite hulk ja liik taotluse laadist ja sellega seotud riskist. Kui ELi-sisese sertifikaadi taotlus on seotud töötlemata elevantiluu kaubanduslike kogustega, peaksid liikmesriigid kaaluma võimalust aktsepteerida üksnes eespool olevas täpploendis esimese kolme punkti all loetletud tõendeid.

Muud liiki tõendusmaterjalid (eelistatavalt nende kombinatsioon), mida võib pidada seadusliku omandamise rahuldavaks tõendiks, on järgmised:

- algne CITESi kohane ekspordiluba ekspordiriigist või algne ekspordidokument (nt tollidokument). Võimaluse korral tuleks dokumenti (dokumente) kontrollida asjakohastes andmebaasides sisalduva teabe põhjal;
- elevantiluid sisaldavate „töödeldud isendite“ korral dokument, mille on koostanud volitatud/tunnustatud ekspert;
- kviitung või arve, kinkeakt või pärandidokumendid, nagu testament;
- elevantiluu eset kujutavad vanad fotod (millelt nähtub kuupäev, äratuntav isik või päritolukoht), vana jahiluba (või muud jahiga seotud dokumendid), kindlustusdokumendid, kirjad või vanad avalikud dokumendid (näiteks ajaleheartiklid või muud algsed materjalid/väljaanded, mis tõendavad eseme päritolu);
- muud täiendavad tõendusmaterjalid, mis kinnitavad seaduslikku omandamist, nagu eseme omandanud isiku töötamist (nt Aafrikas) kinnitav tõend või koopiaid passitemplitest;
- omaniku ütlust/kirjalik tunnistus või allkirjastatud kinnitus. Liikmesriigid võivad kaaluda võimalust nõuda, et taotleja esitaks väljastatud sertifikaadiga seoses kirjaliku tunnistuse, milles ta kinnitab, et on teadlik valeandmete esitamise tagajärgedest. Ütlust/kirjalikku tunnistust peaksid siiski toetama muud tõendusmaterjalid, nagu fotod või kviitungid/arved;
- ELis valmistatud „töödeldud isendite“ või muusikainstrumentide puhul tootja või eksperti kinnitus selle kohta, et instrument valmistati ELi liikmesriigi territooriumil enne seda, kui asjaomane liik kanti CITESi nimekirja.

Kui taotleja poolt reekspordisertifikaadi või ELi-sisese sertifikaadi taotluse toetuseks esitatud tõenditele vaatamata on asjaomase elevantiluu omandamise seaduslikkus endiselt küsitav, peaksid liikmesriigid kaaluma võimalust konsulteerida sõltumatu ekspertiga või tellida kohtuekspertiisi, et kontrollida eseme vanust; vastavad kulud peaks kandma taotleja.

⁽¹⁾ ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo suunised elevantiluu proovide võtmise ja laboratoorse analüüsi meetodite ja protseduuride kohta sisaldavad ülevaadet olemasolevatest laboratoorse analüüsimeetodite võimalustest ja juhiseid analüüsimeetodite eesmärgil proovide võtmiseks, sealhulgas loetelu elevantiluu proovide võtmiseks vajalikest seadmetest ja materjalidest (vt UNODC. (2014) Guidelines on Methods and Procedures for Ivory Sampling and Laboratory Analysis. Ühinenud Rahvaste Organisatsioon, New York, eriti punkt 14.2.2 Isotopes (lk 30 jj ning lk 46); internetis aadressil https://www.unodc.org/documents/Wildlife/Guidelines_Ivory.pdf). Vt ka veebisaiti aadressil www.ivoryid.org.

⁽²⁾ Enampakkumise korraldajate ekspertiarvamuste kasutamisel võib tekkida huvide konflikt, mida tuleb hoolikalt arvesse võtta.

II LISA

Märgistamine, registreerimine ja sertifikaatide väljastamise muud nõuded

Elevandiluu toodete püsimmärgistamine enne ELI-sisese sertifikaadi väljastamist ei ole liidu õiguse kohaselt kohustuslik, kuid mõned liikmesriigid juba teevad seda. Peale selle võivad ELi liikmesriigid mõningate elevandiluu toodete puhul väljastada impordilube ja reekspordisertifikaate üksnes juhul, kui need tooted on märgistatud (vt määruse (EÜ) nr 865/2006 artikli 64 lõike 1 punkt d ja artikli 65 lõige 1), ning ka CITESi resolutsioonis 10.10 (läbi vaadatud 17. KOKil) kutsutakse üles märgistama „igas suuruses terveid võhku ning lõigatud elevandiluu tükkide, mille pikkus on vähemalt 20 cm ja kaal vähemalt üks kilogramm“.

Sellega seoses soovitatakse liikmesriikidel kaaluda püsimmärgistust i) igas suuruses tervete võhkade puhul ning ii) lõigatud elevandiluu tükkide puhul, mille pikkus on vähemalt 20 cm ja kaal vähemalt üks kilogramm. Märgistamine võimaldab seostada sertifikaadi asjaomaste elevandiluu esemetega ja parandab nende jälgitavust süsteemis.

Märgistamisel on soovitatav lähtuda CITESi resolutsioonist 10.10 (läbi vaadatud 17. KOKil): „igas suuruses terved võhad ning lõigatud elevandiluu tükkid, mille pikkus on vähemalt 20 cm ja kaal vähemalt üks kilogramm, tuleks märgistada stantsimisvormi, kustumatu tindi või muu püsiva märgistuse abil, lähtudes järgmisest süsteemist: päritoluriigi kahetähteline ISO-kood, aasta kaks viimast numbrit/seerianumber antud aastal/ja kaal kilogrammides (nt KE 00/127/14). Kuigi konventsiooniosalised kasutavad erinevaid märgistamissüsteeme ning nad võivad erinevalt märkida seerianumbrit ja aastat (mis võib olla näiteks registreerimise aasta või valdusse võtmise aasta), peab mis tahes märgistamissüsteemi kasutamise tulemusena iga märgistatud elevandiluu tükk saama unikaalse numbrit. See number tuleks tervete võhkade puhul paigutada võha ülaossa ja värvi abil esile tõsta“.

Resolutsioonis mainitakse, et märgistus peaks osutama päritoluriigile; kui see riik ei ole ELi liikmesriigis märgistuse pealekandmise ajal teada, tuleks kasutada selle riigi ISO-koodi, kus märgistamine aset leiab. Liikmesriigid võivad pidada asjakohaseks sätestada, et püsimmärgistamise kulud kannab elevandiluu valdaja/omanik.

Kui ese on püsivalt märgistatud, tuleks kood edaspidise kontrollimise hõlbustamiseks sisestada elektroonilisse andmebaasi koos sertifikaadi numbrit ja kogu asjakohase teabega, nagu pikkus, kaal ja omandamine enne konventsiooni jõustumist. Võimaluse korral tuleks see teave talletada riiklikul tasandil. Kui teave talletatakse piirkondlikul või kohalikul tasandil, tuleks näha ette mehhanism teabe jagamiseks keskse (riikliku) CITESi ametiasutusega ja selle ametiasutuse poolt järelevalve teostamiseks. Pärast märgistamist on soovitatav esemed fotografeerida ning säilitada andmeid ja fotosid koos.

Liikmesriigid on teatanud probleemidest ELi-siseste sertifikaatide kehtivuse kontrollimisel, mis raskendavad asjaomaste esemete samasuse kinnitamist. Nende probleemide lahendamiseks soovitatakse liikmesriikidel teha järgmist.

- Nõuda elevandiluu esemete (eriti töötlemata tervete võhkade) fotografeerimist ja, kui see on siseriikliku süsteemi kohaselt võimalik, tagada fotode kinnitamine või lisamine asjaomasele ELi-sisesele sertifikaadile. Fotod tuleks skannida ja neid tuleks säilitada koos väljastatud sertifikaadi andmetega. Tundemärgid, mille võiks dokumenteerida (ja mis on identifitseerimisel abiks), on iseloomulik värv, praod või muud kahjustused, võha kõverus ja lõikepind (nt puhtalt lõigatud või sakiline). Kasulikud oleksid fotod tervest võhast ja lõikepinnast. Kui võhal on graveering, tuleks lisada foto, millelt nähtuvad graveeringu detailid ja paigutus võhal. Eriti olulised on sertifikaadi esemeks oleva elevandiluu fotod juhul, kui elevandiluu ei ole märgistatud.
- Lisada sertifikaadile andmed elevandiluu eseme kaalu ja pikkuse mõõtmise kohta ja lõikepinna ümbermõõdu kohta. Kaalu puhul tuleks märkida, millal kaal kindlaks määrati (kas eset kaaluti sertifikaadi väljastamise ajal või kasutati vanemat teavet kaalu kohta) ja kas kaal sisaldab võimalikke võhale lisatud elemente (nagu lõikepinna kate või seinale

kinnitamise vahend), mis võidi järgmisel mõõtmisel eemaldada. Pikkuse puhul tuleks märkida, kas see on välimine või sisemine pikkus ja kas tegemist on pikkusega lõikepinnast võha tipuni (või mõne muu pikkusega).

- Registreerida nii asjaomaste esemete arv kui ka kaal (kg) (kuna esemete suurused on väga erinevad).
